

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie
ul. Adama Mickiewicza 2A, 26-300 Opoczno
tel. (44) 755-24-93; fax (44) 754-40-31
www.ops.opoczno.pl mgops@ops.opoczno.pl

**Miejsko-Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Opocznie**
ul. Adama Mickiewicza 2A, 26-300 Opoczno
tel 44 755 24 93, fax 44 754 40 31
NIP 7681099284, REG. 004700941

Opoczno, dn. 16 marca 2022 r.

**Urząd Miejski w Opocznie
Biuro Rady Miejskiej
ul. Staromiejska 6
26-300 Opoczno**

MGOPS.071.4.2022

W nawiązaniu do pisma nr BRM.033.19.2022 z dn. 17 lutego 2022 r., Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie przesyła: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na 2021 r. oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań.

Z poważaniem

DYREKTOR
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Opocznie
Beata Rogulska
mgr Beata Rogulska

Załączniki:

- 1) Sprawozdanie z realizacji potrzeb z zakresu wspierania rodziny na 2021 r.

Otrzymują:

- 1) adresat
- 2) aa

**Sprawozdanie z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny za 2021 r.
oraz przedstawienie potrzeb związanych
z realizacją zadań.**

Opoczno, dn. 15 marca 2022 r.

Sprawozdanie sporządzone na podstawie art. 176 i 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.,
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie

Z Preambuły do Ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz.447).

„/.../ dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dla dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.”

Wspieranie rodziny jest zespołem metodycznych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie funkcji opiekuńczo–wychowawczej. Aktywność ta wpisuje się w obszar zadań gminy i jest przypisana grupie pracowników, realizujących zadania asystentury rodzinnej. Działania na rzecz rodziny prowadzone są za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Działalność ta oparta jest na konsultacjach, poradnictwie specjalistycznym, terapii, mediacji, stąd też obszar pracy na rzecz rodziny oparty jest na zasadzie interdyscyplinarności oraz partnerstwa wielosektorowego. Praca z rodziną prowadzona jest również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W rodzinie, w której doszło do kryzysu i w efekcie którego nastąpiło umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej prowadzone są działania o charakterze interdyscyplinarnej pomocy i intensywnej pracy z rodziną, w celu przezwyciężania trudności i możliwości powrotu dziecka do rodziny.

Informacje wstępne.

W celu szczególnej ochrony dzieci i dla dobra rodziny w dniu 9 czerwca 2011 r., uchwalona została ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 r. Ustawa określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,

- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Katalog zadań zawarty w art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt/burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;

- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wspierania zewnętrznego.

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Opoczno na lata 2019-2021 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej nr VI/74/2019, z dnia 28 marca 2019 r., na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 416, 1076 i 1544).

Obecnie obowiązuje Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Opoczno na lata 2022-2024, przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej nr XLII/450/2021, z dnia 30 grudnia 2021 r. i w sposób naturalny poszerza ofertę i ochronę dla rodzin.

Głównym celem Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Opoczno na lata 2019-2021 była budowa zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe zawarte w Programie to:

- stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin,
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i integracji,
- współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.

Adresatami Programu były: rodziny doświadczające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem.

Realizatorami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Miasta i Gminy Opoczno byli:

- Urząd Miejski,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie,
- Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Społecznych w Opocznie,
- placówki oświatowe i kulturalne,

Partnerzy Programu:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie,

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie,
- kuratorzy sądowi,
- Komenda Powiatowa Policji w Opocznie,
- psychologowie i pedagodzy szkolni,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie,
- parafie z terenu miasta i gminy,
- organizacje pozarządowe - fundacje,
- Straż Miejska.

Współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny realizowana była poprzez:

- 1) wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny;
- 2) udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem;
- 3) wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym.

Finansowanie Programu odbywało się ze środków:

- budżetu Gminy Opoczno,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Asystent rodziny staje się coraz bardziej znaczącym elementem systemu wspierania rodziny w środowisku. Rolę asystenta rodziny trudno precyzyjnie określić, choćby z uwagi na złożony charakter sytuacji problemowych występujących w rodzinach objętych asystą. W swojej codziennej pracy asystenci są zmuszeni do działania w sposób niestandardowy, do stosowania rozwiązań dotychczas nieznanymi, dopasowanych do konkretnej, często niejednoznacznej sytuacji. Nieustanne konstruowanie roli zawodowej wynika także z natury codziennych działań asystentów, które niejednokrotnie wymagają ciągłej refleksji. Ponadto problemy rodzin, które powinny być rozwiązywane, zazwyczaj nie są wewnętrznie spójne, co może rodzić dylematy w spełnianiu profesjonalnego wymiaru asysty rodzinnej.

W 2021 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie zatrudnił 6 asystentów rodziny. Brali oni udział w następujących szkoleniach:

1. „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia (emocjonalne zachowania lub zaburzenia psychiczne) i ich rodzinami. Depresja dzieci i młodzieży”.
2. „Kontakt i praca z osobami stosującymi przemoc”.

3. „Otwieramy żłobki”.
4. „Metody dialogu motywacyjnego. Praca z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze”.
5. „Depresja dzieci i młodzieży”.
6. „Psychopedagogika traumy”.
7. „Pandemia i jej wpływ na funkcjonowanie dzieci i młodzieży”.
8. „Asystent Rodziny - organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe. Jak zorganizować pracę w okresie epidemii COVID-19”.
9. „Praca w SSLO14”.
10. „Personel i uczestnicy w Projektach”.
11. „Praca z osobą uzależnioną i rodziną z problemem uzależnienia”.
12. „Warsztaty umiejętności wychowawczych”.
13. Spotkanie konsultacyjne dot. Projektu: „Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej woj. łódzkiego 2030”.
14. Szkolenie „RODO”.
15. „Zachowania autodestrukcyjne młodzieży-samookaleczenia, zachowania suicydalne, zaburzenia odżywiania-symptomy i ewentualne rozwiązania”.
16. Konferencja pt.: „Diagnoza i terapia FASD. Teoria i praktyka”.
17. Przygotowanie budżetu unijnego.

Udział w powyższych szkoleniach i konferencjach był bezpłatny.

W przypadku asystentów rodzin ważne jest nie tylko przygotowanie do pełnienia roli zawodowej, ale także doskonalenie się w niej przez ustawiczne kształcenie się i samokształcenie. Wynika to z konieczności trwania w wielowątkowej relacji przez dłuższy okres, gdyż nie jest możliwe szybkie rozwiązywanie skomplikowanych problemów wspieranych rodzin. Rodziny objęte asystą wymagają długo trwającej relacji, ponieważ skuteczne wyeliminowanie wieloletnich, złożonych zaniedbań jest procesem długotrwałym.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) **zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.**

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie w latach 2018-2021 realizował projekt konkursowy ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, pod nazwą „W rodzinie siła”. Wspieraniem w ramach projektu objęto 90 rodzin

z terenu gminy Opoczno. Były to rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, w których głównymi problemami były: uzależnienie głównie od alkoholu, przemoc, oraz deficyty związane z problemami wychowawczymi i bezradnością rodzicielską. Rodziny były objęte pomocą w formie poradnictwa specjalistycznego, tj.:

- 1) pomoc prawna - szczególnie dotycząca prawa rodzinnego, cywilnego, karnego, a także poradnictwo według indywidualnych potrzeb (możliwość konstruowania pism procesowych). Na każdą rodzinę przewidziano pięć spotkań z prawnikiem;
- 2) pomoc psychologiczna - w formie konsultacji indywidualnych. Ogólnie w roku 2021 odbyło się 196 spotkań ze specjalistą;
- 3) grupa wsparcia - z której skorzystało 55 osób;
- 4) warsztaty kulinarne dla rodzin - spotkania w formie warsztatów oraz spotkań w domach rodzin, w których wzięło udział 37 rodzin;
- 5) warsztaty z zakresu gospodarowania budżetem domowym - wzięło w nich udział 12 dorosłych osób;
- 6) trening umiejętności interpersonalnych - skorzystały 24 osoby;
- 7) szkoła dla rodziców, w której wzięło 10 osób;
- 8) warsztaty online: „Być rodzicem - teraz wiem jak“- wzięło w nich udział 25 osób.

Ponadto wszystkie rodziny asystenckie miały możliwość stałego kontaktu i współpracy z pedagogiem. Działania pedagoga polegały na:

- 1) przeprowadzaniu rozmów z dziećmi i rodzicami, które ukierunkowane były na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, poczucia siły, zwłaszcza w okresie izolacji społecznej, w związku z pandemią wywołaną Covid 19;
- 2) utrzymywaniu stałego kontaktu ze szkołami, wychowawcami, w celu monitorowania sytuacji szkolnej dzieci;
- 3) mobilizowaniu uczniów do systematycznego uczęszczania na lekcje;
- 4) udzielaniu pomocy w pokonywaniu trudności dydaktycznych;
- 5) przeciwdziałaniu mowie nienawiści w sieci, poprzez edukację o prawach i możliwościach.

Zespół ds. Asysty Rodzinnej w 2021 r. składał się z 6 asystentów rodziny, w tym 3 zatrudnionych w ramach projektu konkursowego oraz 1 pracownika socjalnego i 1 pedagoga. Pod opieką asystentów pozostawały łącznie **64 rodziny**. 49 rodzin wytypował Ośrodek, a 15 rodzin kontynuowało współpracę zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Opocznie III Wydział Rodzinny i Nieletnich. Intensywność pracy z rodziną charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem, w zależności od analizowanego przedziału czasowego. Pierwsze miesiące współpracy wymagają największego zaangażowania zarówno asystenta, jak i poszczególnych członków rodziny. Początki pracy asystenta obejmują rozpoznanie potrzeb i ocenę sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywną diagnozę potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Działania te skutkują stworzeniem planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do usamodzielniania się rodzin i minimalizowania roli asystenta. W rezultacie asystent monitoruje działania rodziny dokonując ich okresowej oceny, aż do bezpiecznego poziomu usamodzielniania się rodziny.

Praca asystentów rodziny wpisuje się w priorytetowe działania polityki społecznej miasta, w szczególności w zakresie wyrównywania szans osób zagrożonych i wykluczonych społecznie jako nowy model pracy środowiskowej, zapewniający utrzymanie dzieci w ich naturalnych środowiskach. Zadania z zakresu wsparcia rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze realizowane są przez pracowników Zespołu do Spraw Asysty Rodzinnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie i polegają na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach edukacyjnych,
- sporządzaniu na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpracy z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W rodzinach objętych asystenturą rodzinną występowały następujące problemy:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak pozytywnych wyuczonych wzorców wychowawczych,
- bezrobocie,
- problemy alkoholowe,
- przemoc w rodzinie,
- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- konflikty pomiędzy małżonkami, konkubentami, jak również rodzicami i dziećmi,
- choroby psychiczne.

Poniższa tabela daje możliwość dokonania oceny sytuacji rodzin objętych systemem pomocy społecznej, które mają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto analiza danych zgromadzonych przez Ośrodek w powyższym obszarze daje możliwość określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z obszaru wspierania rodziny.

Wyszczególnienie	Ilość rodzin	Ilość dzieci w tych rodzinach
Rodziny objęte asystą, a w tym:		
a) rodziny wieloprotblemowe objęte asystą (powyżej trzech problemów występujących w rodzinie)	64	134
b) rodziny objęte asystą rodzinną z częściowym ograniczeniem praw rodzicielskich, objęte nadzorem kuratora	32	59
c) rodziny objęte asystą rodzinną, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej	11	16
Rodziny objęte asystą, a w tym:		
a) małoletnie matki, rodziny niepełne	37	79
b) rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci)	21	76
c) rodziny wychowujące dzieci w wieku 0-6 lat	30	35
d) rodziny wychowujące dzieci w wieku 7-9 lat	25	30
e) rodziny zmagające się z trudnościami wychowania dzieci w okresie dojrzewania 10-18 lat	36	60
f) rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania)	20	24
g) rodziny bezrobotne, ubogie	33	67
h) rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (np. przemoc w rodzinie, uzależnienia)	37	59
i) rodziny objęte asystą, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w 2021 r.	3	5
j) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie ograniczenia władzy rodzicielskiej	9	15
k) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej	1	1

Zespół ds. Asysty Rodzinnej w 2021 r. zakończył współpracę z **15** rodzinami, w tym:

- ze względu na osiągnięcie bądź częściowe osiągnięcie celów (**11** rodzin, co stanowi 73,33% jako odsetek sukcesu),
- ze względu na brak efektów (**0** rodzin, co stanowi 0% ogółu),
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę (**3** rodziny, co stanowi 20%),
- ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny lub inne powody (**1** rodzina, co stanowi 6,66% ukończonych rodzin).

Działania Asystenta Rodziny:

- 1) asystent rodziny pomagał klientom w sporządzaniu wszelkiego rodzaju pism, podań, wniosków, pozwów sądowych;
- 2) towarzyszył rodzinie i inicjował działania prawne w celu uregulowania zaniechań i wyjaśnienia sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych;
- 3) wspomagał w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej;
- 4) towarzyszył podczas wizyt lekarskich;
- 5) udzielał wsparcia emocjonalnego osobom chorym w rodzinie;
- 6) prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, zwłaszcza w rodzinach z problemem alkoholowym;
- 7) pomagał przy poszukiwaniu zatrudnienia dla pełnoletnich członków rodziny;
- 8) służył radą i dobrym słowem, pomagał przy organizacji remontu i zdobyciu potrzebnych sprzętów domowych i mebli;
- 9) uczęszczał z członkami rodzin do specjalistycznych placówek;
- 10) monitorował wywiązywanie się rodziców z obowiązku dbania o zdrowie dzieci;
- 11) motywował do pozytywnego działania na rzecz polepszenia sytuacji rodziny;
- 12) kontaktował się z innymi jednostkami pracującymi na rzecz rodziny;
- 13) wskazywał, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe;
- 14) doradzał, aby rodzice we właściwy sposób zarządzali środkami finansowymi;
- 15) pomagał w wyszukiwaniu ofert wynajmu mieszkania;
- 16) monitorował przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- 17) motywował do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii uzależnień, terapii psychologicznej oraz nadzorował przebieg tych terapii;
- 18) współpracował z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi;
- 19) wskazywał sposoby wspólnego spędzania wolnego czasu z rodziną;
- 20) aktywował rodziców do częstych kontaktów z wychowawcami;
- 21) pomagał w odrabianiu lekcji, wyrównaniu zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych;
- 22) asystent motywował do większego zaangażowania się w opiekę nad dziećmi i zadbania o wygląd estetyczny mieszkania;
- 23) wspierał aktywność społeczną rodzin, zachęcał do aktywnego udziału w projekcie realizowanym w Ośrodku „W rodzinie siła”;

24) współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, Poradnią Leczenia Uzależnień, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach, przedszkolach, ze świetlicami środowiskowymi, z Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi oraz ośrodkami leczenia i rehabilitacji uzależnień - "Monar", a także z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Asystent rodziny pracował nad zwiększeniem motywacji do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej, przyjmowania leków oraz prowadził pedagogizację w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich, rozwijania umiejętności prospołecznych w czasie kryzysu pandemii COVID-19.

b) organizowanie szkoleń i warunków do działania rodzin wspierających.

Rodziny z terenu gminy Opoczno, mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w roku 2021, nie korzystały ze wsparcia tzw. „rodzin wspierających”, z uwagi na brak zainteresowania taką formą pomocy.

Należy podkreślić, że Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie jest otwarty na zaangażowanie się rodzin wspierających w przypadku zapotrzebowania, zgłoszonego przez rodziny będące w szeroko rozumianym kryzysie. Taka forma współdziałania byłaby niewątpliwie doskonałym wsparciem dla wysiłków podejmowanych przez asystentów rodziny. Art. 30 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawy wskazuje, że pełnienie funkcji „rodziny wspierającej”, może zostać powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie byłyby skazane prawomocnym wyrokiem Sądu. Rodzina ta w swoim założeniu byłaby niezinstytucjonalizowaną formą wsparcia dla rodzin, które nie potrafią wyjść z kryzysu, przeżywają trudności w zakresie opieki i wychowywania dzieci.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W celu wsparcia rodziny, dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Może być ona prowadzona w formie opiekuńczej, w tym w formie: świetlic, kół zainteresowań, klubów i ognisk wychowawczych lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Na terenie miasta Opoczno w roku 2021 funkcjonowały 2 placówki wsparcia dziennego, prowadzone przez organizację pozarządową.

Świetlica środowiskowa „Przytulisko” przy ul. Wyszyńskiego 13a w Opocznie, prowadzona przez Fundację Dar dla Potrzebujących. Przygotowana jest do wsparcia 35 dzieci.

Świetlica środowiskowa „Pozytywka” przy ul. Moniuszki 21 w Opocznie, prowadzona przez Fundację Dar dla Potrzebujących. Może skupiać w ramach swojej działalności 35 dzieci.

4. Finansowanie:

- a) **podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny:** w 2021 r. nie wykazano kosztów związanych ze szkoleniem asystentów rodziny. Udział w szkoleniach i konferencjach był bezpłatny;
- b) **kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające:** w 2021 r. na terenie gminy Opoczno, nie funkcjonowała żadna rodzina wspierająca. Powodem tej sytuacji był brak osób/rodzin chętnych do podjęcia się takiej roli.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na wykonanie tego zadania w roku 2021 zaplanowano kwotę 539 750,00 zł, z czego wykonano 538 340,89 zł, co stanowi 99,74% wykonania zadania, z którego opłacano częściowo koszty utrzymania 61 dzieci z gminy Opoczno przebywających w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu, o którym mowa w art. 187 ust 3.

W 2021 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie sporządził dwa sprawozdania rzeczowo-finansowe za okres 1.01.2021 r.-30.06.2021 r., oraz 1.07.2021 r.-31.01.2021 r., które zostały przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Asystenci rodziny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie, wspomagani przez pracowników socjalnych, na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W tym zakresie współpracują z pedagogami szkolnymi, policją, kuratorami sądowymi, służbą zdrowia i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Dotychczasowe doświadczenia wykazują, że praca asystentów rodziny przynosi efekty, przede wszystkim z uwagi na elastyczny, zadaniowy czas pracy, dostosowany do rytmu życia rodzin i ich potrzeb. Mobilność i dyspozycyjność asystentów również przyczynia się do osiągnięcia pozytywnych rezultatów.

Ponadto jednym z zadań asystentów określonych w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest monitorowanie sytuacji rodzin bezpośrednio po zakończeniu pracy z asystentem. Przez okres, który trwa na ogół około 3 miesięcy asystent kontaktuje się z rodziną raz w miesiącu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy rodzina sama inicjuje kontakt, bądź kiedy asystent pozyska niepokojące informacje na temat funkcjonowania rodziny.

Celem pracy z rodziną jest wspieranie i współtowarzyszenie rodzinie/osobie dotkniętej szeroko pojętym kryzysem życiowym, w procesie odzyskiwania kontroli i zdolności autonomicznego funkcjonowania w społeczeństwie.

Wykaz potrzeb na 2022 r., związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

1. Kontynuacja wsparcia asystenta rodziny dla rodzin, mających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Utrzymanie dobrej współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.
3. Zabezpieczenie środków finansowych z przeznaczeniem na utrzymanie dzieci, przebywających w pieczy zastępczej.
4. Zwiększenie nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz realizowanie różnych form pomocy rodzinie.
5. Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024”, przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej nr XLII/450/2021 w dniu 30 grudnia 2021 r.
6. Realizacja Projektu „Wszystko dla rodziny”, który jest kontynuacją Projektu „W rodzinie siła”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie cały czas poszukuje nowych form pracy z rodziną po to, aby rodzina potrzebująca wsparcia otrzymała konkretną pomoc oraz aby jakość życia rodziny miała lepszy wymiar. Osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowanie dzieci jest celem, którego osiągnięcie wspólnymi siłami daje największą satysfakcję.

Mając na uwadze skuteczność w udzielaniu pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo, konieczne jest utrzymanie dotychczasowego kierunku działań.